

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Μέλος των: *International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)*
Europa Nostra • European Environmental Bureau (EEB)

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ♦ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1990 ♦ ΕΤΟΣ 18ο ♦ ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛ. 3

Πληροφορίες από την δραστηριότητα της Ελληνικής Εταιρείας

Ομιλία του προέδρου της Ελληνικής Εταιρείας που έγινε στο Δουβλίνο, 22 Ιουνίου 1990, προσκεκλημένου στην Διεθνή Διάσκεψη που οργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Κίνηση με θέμα: «Προκλήσεις-Προτάσεις στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη».

Οι κυριώτερες από τις προτάσεις-προκλήσεις τις οποίες σύμφωνα με τον ομιλητή θα έχει να αντιμετωπίσει η Ευρώπη είναι:

1) Να αναγνωρίσει την σπουδαιότητα του περιβαλλοντικού προβλήματος σαν γεγονός και σαν ένα μείζον πολιτικό πρόβλημα για την Ανατολή και την Δύση.

2) Να αναγνωρίσει ότι όσον αφορά το περιβάλλον, η αξιοπιστία των κυβερνήσεων έχει κλονιστεί και η εμπιστοσύνη του κοινού έχει απολεσθεί. Το ζητούμενο είναι η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης.

3) Να σχεδιασθεί μια κοινή Ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική, η οποία ξεκινώντας από τον πυρήνα της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΟΚ να λάβει αυτά ως βάση και όχι ως όριο αυτής της πολιτικής. Αυτό σημαίνει φυσικά να βελτιωθεί η συνολική Ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική χωρίς να τροχοπεδείται η πρόοδος εντός της ΕΟΚ και χωρίς να εξασθενούν οι περιβαλλοντικοί όροι (standards) της ΕΟΚ.

4) Να παρασχεθεί συγκεκριμένη οικονομική, τεχνολογική και επιστημονική βοήθεια προς τις χώρες της Ανατολ. Ευρώπης,

αποφεύγοντας το λάθος της δημιουργίας, ενός νέου χρέους του είδους των χωρών της Λατινικής Αμερικής. Ένα τέτοιο χρέος πιθανόν να ανατρέψει στο μέλλον κάθε προσπάθεια βελτίωσης των περιβαλλοντικών συνθηκών και να κλονίσει την εμπιστοσύνη και την συνεργασία μεταξύ Ανατολικών και Δυτικών Εθνών.

5) Να κατευθυνθεί η Δυτική υποστήριξη όχι προς τεχνολογίες απηρχαιωμένες, αλλά προς τεχνολογίες καθαρής παραγωγής.
6) Η «βοήθεια» και ταυτοχρόνως το «άνοιγμα» προς την Ανατολή να γίνουν χωρίς να διαταραχθούν οι συνθήκες περιβαλλοντολογικής και οικονομικής ισορροπίας εντός της ΕΟΚ και παγκοσμίως αλλά με την δημιουργία νέων και πρόσθετων οικονομικών πόρων, μερικής τουλάχιστον δια της στρέψης των στρατιωτικών δαπανών προς το περιβάλλον.

7) Οι Ανατολικές και Κεντροευρωπαϊκές χώρες να αντισταθούν στον πειρασμό για μια γρήγορη εκτός ελέγχου ανάπτυξη η οποία θα αναλάβει τα βαρύτατα σφάλματα που έκανε η Δύση και να προσπαθήσουν οι χώρες αυτές να εκμεταλλευθούν κατά τον καλύτερο τρόπο την πείρα που συσσωρεύθηκε στην Ευρώπη κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

8) Προϋπόθεση για μια επιτυχημένη πανευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική, η οποία είναι επίσης απαραίτητη για ολόκληρο τον κόσμο,

είναι η εδραίωσης μιας σταθερής, ειρηνικής δημοκρατικής Ευρώπης τον πυρήνα της οποίας θα αποτελέσει η ΕΟΚ.

Αυτό σημαίνει ότι ο σκοπός της εφαρμογής της μεγάλης εσωτερικής αγοράς θα μπορεί να επιτευχθεί και οι τυχόν αρνητικές, ανεπιθύμητες περιβαλλοντικές παρενέργειες θα αποφευχθούν ή θα ελαχιστοποιηθούν και ταυτόχρονα οι «νεοεισερχόμενοι» στην Ευρωπαϊκή ελεύθερη αγορά δεν θα απογοητευθούν στις οικονομικές και οικολογικές τους προσδοκίες. Ταυτοχρόνως δεν θα απειληθεί το εύθραυστο καθεστώς τους. Αυτό αποτελεί και την μεγαλύτερη «πρόκληση» απ' όλες.

Η πρόκληση για τις κυβερνήσεις, τους λαούς, τους οργανισμούς και τους ηγέτες είναι ν' αναλάβουν την ευθύνη και να προχωρήσουν χωρίς να εμπιστεύονται την τύχη αλλά προσπαθώντας να χρησιμοποιήσουν όλες τους τις ικανότητες. Με την πρόκληση αυτή θα επιτευχθεί με ειρηνικό τρόπο ότι απέτυχε να γίνει κατά το παρελθόν με αίμα, επιθετικότητα και ιδεολογίες:

Η ενοποίηση της Ευρώπης. Πιστεύω ότι αυτή τη φορά η γνήσια ιδέα υφίσταται στη σκέψη κάθε ευρωπαίου διότι ο εχθρός βρίσκεται «προ των πυλών» και είναι αυτός: Η καταστροφή του περιβάλλοντος, των δασών, των ποταμών, του αέρος, των υδάτων, των μνημείων, των

Η Κοινή Υπουργική Διακήρυξη για την Διάρκη Ανάπτυξη στην Περιοχή E.C.E Bergen, 16 Μαΐου 1990

Η Ελληνική Εταιρεία επειδή πιστεύει ότι η Διακήρυξη των Υπουργών που έλαβαν μέρος στην Διάσκεψη του Bergen μεταξύ 14-16 Μαΐου 1990 έχει σπουδαιότητα σημασία για την ανάπτυξη και περαιτέρω πρόοδο της προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς αποφάσισε να μεταφέρει αυτούσιο το σημαντικό αυτό κείμενο στο Δελτίο της για την ενημέρωση του Ελληνικού κοινού.

οικοσυστημάτων με το κάθε διαφορετικό είδος, με μια λέξη της ζωής μας, του παρελθόντος και του μέλλοντος. Ο εχθρός αυτός είναι τόσο ισχυρός ώστε ο καθένας μας πρέπει να αντιληφθεί ότι δεν υπάρχει χρόνος, χρήμα ή ενέργεια για χάσιμο. Το ρεύμα της καταστροφής, της μόλυνσης, και της παρακμής δεν πρέπει απλώς να περιορισθεί ή να σταματήσει προσωρινά αλλά πρέπει να αντιστραφεί πλήρως. Η Ευρώπη σήμερα διαθέτει οικονομικά μέσα, θάρρος, ικανότητες και ηγεσία για ν' αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση. Η απάντηση πρέπει να είναι: Ναι.

Από τα πρακτικά της Συνεδρίασης του Διοικ. Συμβουλίου της Ελλην. Εταιρείας στις 3/7/1990

Χίος. Ο Γεν. Γραμματέας ζητάει να ερευνηθεί τρόπος διάσωσης του Κάμπου, διότι πλέον των άλλων υφίσταται και ο κίνδυνος εκ της επεκτάσεως του αεροδρομίου. Η μεγάλη δυσκολία έγκειται στο ότι απαιτούνται κολοσιαία ποσά. Αποφασίζεται να σταλεί υπόμνημα διαμαρτυρίας προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ αλλά και να γίνει εκτενέστερη έκθεση διά ζωής των προβλημάτων της Χίου. Αποφασίζεται επί τη ευκαιρία η αποστολή γυναίκας εκπροσώπου μέλους του Αγροτο-Τουριστικού Συνεταιρισμού των Πρεσπών στο Συνέδριο που θα

Ας σημειωθεί ότι η χώρα μας **δεν** έστειλε Υπουργό στην Διάσκεψη του Bergen.

«Η διάρκης ανάπτυξη αντιμετωπίζει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακινδυνεύει την δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να αντιμετωπίσουν τις δικές τους ανάγκες».

1. Εμείς οι Υπουργοί από 34 χώρες της περιοχής της E.C.E. και ο Επίτροπος για το Περιβάλλον της

γίνει στο Bari με αυτό το αντικείμενο. Ανακοινώνεται ότι επελέγη για την υποτροφία Πανεπιστημίου York Αγγλίας ο Κύπριος αρχιτέκτων κ. Διομήδης Μυριανθεύς. Συζητείται επίσης το θέμα του κτιρίου των φυλακών Αιγίνης για την διατήρηση και αναστήλωση των οποίων ενδιαφέρεται ζωηρώς η εταιρεία διότι το κτίριο είναι της εποχής του Καποδίστρια.

Για το σπίτι της Πλάκας ανακοινώνεται η δωρεά από τον κ. Στασινόπουλο πλακιδίων δαπέδου τοίχου και ειδών υγιεινής. Ωσαύτως ανακοινώνεται ότι η επιστολή που εστάλη και η εν συνεχεία επίσκεψη που έγινε στην Εταιρεία «ΕΛΑΪΣ» από τον Πρόεδρο και τον κ. Γ. Ποταμιάνο είχαν θετική ανταπόκριση και η Εταιρεία προσέφερε το ποσό των 5.000.000 δρχ. για την αποκατάσταση του αρχαίου ελαιοτριβίου που είχε ανευρεθεί κατά την διάρκεια των εργασιών καθαρισμού και διευθετήσεως στο υπόγειο του σπιτιού.

Αποφασίζεται των περαιτέρω μελέτη του θέματος: «Επίδραση στο περιβάλλον, των επιπτώσεων από την ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Αγοράς το 1992» καθώς και η επιλογή 3-4 εξωκομματικών προσωπικοτήτων οι οποίοι και θα κληθούν να συμμετάσχουν ως ομιλητές στην Ημερίδα που θα οργανωθεί. Επίσης αποφασίσθηκε να τονισθεί και επεξηγηθεί το θέμα στους αρμόδιους φορείς στον τύπο και στην βιομηχανία.

Ευρωπαϊκής Κοινότητας, συναντηθήκαμε στο Bergen της Νορβηγίας από τις 14-16 Μαΐου 1990 στην Περιφερειακή Διάσκεψη για το θέμα «Δράση για ένα κοινό μέλλον» που οργανώθηκε από την κυβέρνηση της Νορβηγίας σε συνεργασία με την Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη (E.C.E.) των Ην. Εθνών.

2. Η συνάντησή μας, η δεύτερη σε διϋπουργική βάση σε περιφερειακό επίπεδο, είναι μέρος της διεθνούς follow - up για την Έκθεση της Παγκοσμίου Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη. Η συνάντησή μας είναι επίσης μία επιβεβαίωση της πρόθεσής μας να αναλάβουμε ένα ενεργό και δημιουργικό ρόλο στην προετοιμασία της Διάσκεψης των Ην. Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη το 1992.

3. Είχαμε την ευκαιρία μιας προπαρασκευαστικής φάσεως (διεργασίας) η οποία περιελάμβανε ως πλήρη μέλη της Διασκέψεως τους αντιπροσώπους μιας ευρείας κλίμακας ομάδων της κοινωνίας μας: Βιομήχανοι, Επιστήμονες, Εργατικές ενώσεις, Εθελοντικές περιβαλλοντικές οργανώσεις και Οργανώσεις Νοελαίας. Αντιπρόσωποι αυτών των ομάδων είχαν προετοιμάσει σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις την Bergen Agenda for Action τα δεδομένα της οποίας λάβαμε υπ' όψη.

4. Αυτή η διαδικασία περιελάμβανε τέσσερις Ομάδες εργασίας οι οποίες ασχολήθηκαν με τα ακόλουθα τέσσερα θέματα:

Τα οικονομικά προβλήματα της Sustainability.

Διάρκης (sustainable) χρήση ενέργειας.

Διάρκης Βιομηχανική δραστηριότητα.

Ενημέρωση και συμμετοχή του κοινού.

1. Κοινές Διαπιστώσεις (Προτάσεις)

5. Σήμερα η καταστροφή της βιόσφαιρας και των οικοσυστημάτων, η περιβαλλοντική υποβάθμιση, η πληθυσμιακή πίεση, η εξάντληση των πηγών και η εξαφάνιση των ειδών (διαφόρων ζώων, πτηνών κλπ.) απειλούν την ποιότητα της ανθρώπινης ζωής όπως επίσης της ανθρώπινης υγείας και πολλών από

τα γήινα βιολογικά συστήματα. Μη ελεγχόμενες (unsustainable) μέθοδοι παραγωγής και κατανάλωσης, ιδιαίτερα στις βιομηχανικές χώρες, βρίσκονται στη βάση των πολυάριθμων προβλημάτων, δεσμεύοντας ιδιαίτερα τις ευκαιρίες των μελλοντικών γενεών με την αποστράγγιση των πηγών (ενέργειας και πρώτων υλών).

6. Η πρόταση της Διαρκούς Ανάπτυξης της ανθρωπότητας βασίζεται στην παροχή (εξασφάλιση) διαρκείας της βιόσφαιρας και των οικοσυστημάτων της, και ταυτόχρονα απαιτεί δράση από τις εθνικές κυβερνήσεις όπως επίσης συλλογική δράση από τις εθνικές κυβερνήσεις και διεθνείς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς (N.G.O.). Στην έννοια της (sustainability), κοινοί στόχοι και συγκεκριμένα μέτρα πρέπει να προσδιορισθούν: Εφ' όσον η sustainability δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί με δράση μόνο στο επίπεδο των μεμονωμένων οικοσυστημάτων, οικονομικών τομέων και γεωγραφικών περιοχών, ένας συνδυασμός της εθνικής βούλησης και δραστηριοποίησης και της διεθνούς συνεργασίας και συντονισμού είναι απαραίτητος.

7. Προς το σκοπό όπως επιτευχθεί διαρκής ανάπτυξη, η πολιτική (των κρατών) πρέπει να βασίζεται στην αρχή της πρόληψης. Τα περιβαλλοντικά μέτρα πρέπει να προλαμβάνουν, να εμποδίζουν και να καταπολεμούν τις αιτίες της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

8. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα απαιτούν μεγαλύτερη και πιο συστηματική χρήση της επιστήμης και των επιστημονικών γνώσεων. Οι δραστηριότητες της περιβαλλοντικής επιστήμης πρέπει συνεπώς να ενισχυθούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Προσκαλούμε την διεθνή επιστημονική κοινότητα να συμβάλλει στην πρόοδο της διαρκούς ανάπτυξης και των προγραμμάτων της. Επιστημονικές αναλύσεις και προβλέψεις είναι ιδιαίτερα αναγκαίες για να καθορισθεί μία μακροχρόνια πολιτική περιβάλλοντος.

9. Οι πολιτικές και οικονομικές διεργασίες που προέκυψαν τελευταία στην Ευρώπη θα

προσφέρουν νέες ευκαιρίες στενής συνεργασίας στα μέλη χώρες της E.C.E. για την εφαρμογή των διατάξεων (άρθρων) της Τελικής Πράξεως του Ελσίνκι στην Διάσκεψη για την Ασφάλεια και την Συνεργασία στην Ευρώπη (CSCE) και ιδιαίτερα των συμπερασμάτων και των συστάσεων της Συνάντησης της Βιέννης της CSCE 1989, της Συνάντησης της CSCE για την Προστασία του Περιβάλλοντος στη Σόφια (1989) και της Διάσκεψης της Bonn (1990) για την Οικονομική Συνεργασία της Ευρώπης ως επίσης και της Περιφερειακής Πολιτικής της E.C.E., για την Περιβαλλοντική Προστασία και Ορθολογιστική χρήση των Φυσικών Πόρων (πρώτων υλών και ενέργειας).

10. Πιστεύουμε ότι η επιδίωξη της Διαρκούς Ανάπτυξης σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο απαιτεί θεμελιώδεις αλλαγές στις ανθρώπινες αξίες όσον αφορά το περιβάλλον και τους τρόπους διαβίωσης και κατανάλωσης όπως επίσης και την εφαρμογή των απαραίτητων δημοκρατικών θεσμών και διαδικασιών.

11. Τα κράτη μέλη της E.C.E. και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχουν πλήρη αντίληψη των ειδικών ευθυνών τους εν σχέσει προς τα παγκόσμια περιβαλλοντικά προβλήματα και είναι έτοιμα να αναλάβουν την ηγεσία στην προσπάθεια επιλύσεως αυτών των προβλημάτων και να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες στις περιβαλλοντικές και αναπτυξιακές προσπάθειές τους.

12. Συμφωνήσαμε στην ακόλουθη πολιτική, τους στόχους, τις αρχές και δεσμεύσεις για την ενίσχυση της Διαρκούς Ανάπτυξης σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

11. Τα Οικονομικά της Sustainability

13. Λαμβάνοντας υπ' όψη τον συμβiotικό χαρακτήρα της οικονομίας και του περιβάλλοντος αποφασίζουμε:

α) Να ενσωματωθούν οι περιβαλλοντικές προτάσεις στον οικονομικό σχεδιασμό και την περιφερειακή πολιτική και να ενισχυθούν όλοι οι σχετικοί οργανισμοί για την αξιολόγηση των

περιβαλλοντικών επιδράσεων στα προγράμματα και τα σχέδια ανάπτυξης.

β) Να δημιουργηθούν σταθεροί εθνικοί δείκτες για την διαρκή ανάπτυξη οι οποίοι να λαμβάνονται υπ' όψη στον σχεδιασμό της οικονομικής πολιτικής. Ένας τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι η συμπλήρωση των εθνικών Λογιστικών συστημάτων προς το σκοπό να αντανakλά όσο το δυνατόν περισσότερο την σπουδαιότητα των εθνικών πηγών (ενέργειας και άλλων) σαν εξαντλούμενων ή ανανεούμενων οικονομικών κεφαλαίων.

Προς το σκοπό αυτό καλούμε τα Ην. Έθνη να επιταχύνουν τον καταλογισμό των φυσικών πηγών και της δαπάνης του ελέγχου της ρύπανσης στο κόστος της παραγωγικής διαδικασίας καθώς και τον Οργανισμό της Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (OECD) να εντείνει την μελέτη επάνω στους οικονομικούς δείκτες. Να ερευνηθούν επίσης οι πιθανότητες αλλαγής των σημερινών μορφών καταλογισμού των πηγών στην ανάλυση των επενδύσεων προς το σκοπό να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην μακροπρόθεσμη sustainability εν σχέσει με βραχυπρόθεσμες θεωρήσεις.

γ) Να γίνει πλέον εκτεταμένη χρήση οικονομικών μεθόδων σε συνδυασμό με ένα ισορροπημένο πρόγραμμα ρυθμιστικών προσεγγίσεων προς το σκοπό αύξησης των δυνατοτήτων περιβαλλοντικής προστασίας, της χρήσεως των φυσικών πηγών και της κατανάλωσης ενέργειας. Τέτοιες μέθοδοι πρέπει να περιλαμβάνουν:

- * Φόρο σε δραστηριότητες και προϊόντα μη ικανοποιητικά από πλευράς (κατανάλωσης) ενέργειας.
- * Μείωση ή οπουδήποτε είναι δυνατόν εξάλειψη των δραστηριοτήτων υψηλής κατανάλωσης (φυσικών) πηγών ή περιβαλλοντικώς βλαπτικών.
- * Άλλα μέτρα όπως φόροι επί των εκπομπών καυσαερίων, δημοσιονομικά κίνητρα.

Τέτοιες ενέργειες θα επιδράσουν στις τιμές, ειδικά σ' αυτές που έχουν σχέση με την ενέργεια, ώστε να αντανakλούν περισσότερο το περιβαλλοντικό κόστος και τα ωφέλη

και μ' αυτόν τον τρόπο θα στέλνουν «σήματα» στην αγορά, θα παρέχουν κίνητρα. Θα προκαλέσουν (τα μέτρα) διαφοροποίηση στα παραγωγικά και καταναλωτικά πρότυπα και θα ενθαρρύνουν την χρησιμοποίηση περιβαλλοντικώς αποδεκτών και ικανοποιητικών από πλευράς ενέργειας τεχνολογιών.

δ) Να εργασθούν προς μια συνδυασμένη προσέγγιση στη χρησιμοποίηση των οικονομικών οδηγιών και μελετών που θα παράσχουν οι διεθνείς οργανισμοί και ιδιαιτέρως η OECD, ECE και EC. Σ' αυτό το πλαίσιο υποδεχόμαστε με ευμένεια την εργασία του OECD στην προπαρασκευή αρχών και διεθνών οδηγιών οι οποίες θα παρουσιασθούν στην Σύνοδο των Υπουργών Περιβάλλοντος το 1991.

ε) Να ενισχυθούν επιπροσθέτως της σημερινής βοήθειας για την ανάπτυξη, προγράμματα που θα αυξήσουν την ροή των κεφαλαίων και της περιβαλλοντικώς ορθής τεχνολογίας προς τις αναπτυσσόμενες και τις Ανατολικοευρωπαϊκές χώρες ώστε να βοηθηθούν οι προσπάθειες από τις εν λόγω χώρες για τα προγράμματα υψηλής προτεραιότητας στην εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πηγών υψηλής προτεραιότητας στην εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πηγών και για να αντιμετωπίσουν τις διεθνείς υποχρεώσεις για την προστασία του παγκοσμίου περιβάλλοντος.

Ιδιαιτέρως είναι αναγκαίο να υποδειχθούν νέοι τρόποι και μέσα ώστε να εξευρεθούν τέτοιες πηγές στις αναπτυσσόμενες χώρες. Αποδεχόμαστε την απόφαση της Επιτροπής Ανάπτυξης της Διεθνούς Τραπεζής και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου της 8ης Μαΐου 1990 η οποία υποκινεί την Τράπεζα, σε στενή συνεργασία με την UNEP και την UNDP και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να προχωρήσουν ταχέως στην σχεδιασμό προτάσεων για ένα παγκόσμιο πρόγραμμα περιβαλλοντικού μηχανισμού.

ζ) Να παρακινήθούν οι χορηγοί και πολυεθνικές εταιρείες να λάβουν υπ' όψη, τη σχέση μεταξύ των χρεών (των χωρών) και της ικανότητας των χωρών αυτών είτε εντός είτε εκτός της ECE να λάβουν μέτρα προς

προστασία του περιβάλλοντος. Να παρακινήθούν επίσης οι διμερείς και πολυμερείς εταιρείες και οικονομικοί οργανισμοί να λάβουν υπ' όψη τους τις περιβαλλοντικές συνθήκες και ευκαιρίες διασώσεως φυσικών πηγών στα προγράμματά τους και στα προγράμματα κατασκευών ώστε όλα αυτά να λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της διαρκούς ανάπτυξης.

η) Να επισημάνει την σχέση μεταξύ πληθυσμιακών πιέσεων και της διαρκούς ανάπτυξης. Οι χορηγοί της ECE πρέπει να συνεργασθούν με τις χώρες που παρουσιάζουν ταχεία ανάπτυξη του πληθυσμού για να τις βοηθήσουν στην αίτηση τους εφαρμογής της πληθυσμιακής πολιτικής τους.

θ) Να επιταχυνθεί στον OECD, ECE, GATT, UNCTAD, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και άλλα κατάλληλα «βήματα» ο διάλογος για τις διασυνδέσεις μεταξύ περιβαλλοντικής και εμπορικής πολιτικής. Ο διάλογος πρέπει να επικεντρωθεί μεταξύ των άλλων και στον ρόλο του παγκοσμίου εμπορίου στην προώθηση της διαρκούς ανάπτυξης και στο πως θα διασφαλισθεί ώστε το εμπόριο να μην έχει βλαπτικές περιβαλλοντικές συνέπειες.

ι) Να ενθαρυνθεί η επέκταση των δημοσίων αγορών οι οποίες ευνοούν τα περιβαλλοντικώς αποδεκτά προϊόντα και υπερεσίες.

14. Λαμβάνοντας υπ' όψη ότι η περιοχή της ECE καταναλίσκει το 70% της παγκοσμίου ενεργείας και της παραγωγής του πετρελαίου, αντιλαμβανόμαστε ότι έχουμε μία μεγαλύτερη ευθύνη να ελαττώσουμε τα αέρια που δημιουργούν την ατμόσφαιρα του θερμοκηπίου και τις άλλες δηλητηριώδεις εκπομπές και να ξεκινήσουμε μια παγκόσμια προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση με την προώθηση ενεργειακής αυτάρκειας συντηρήσεως (διατηρήσεως) της ενεργείας και της χρησιμοποίησεως περιβαλλοντικώς ανεκτών και ανανεώσιμων πηγών ενεργείας.

α) Να εγκαινιάσουν μια ευρεία εκστρατεία της ECE «Ενεργειακή επάρκεια για το 2000» η οποία θα επιδιώξει την συνεργασία στην ενεργειακή επάρκεια, στην περιβαλλοντικώς αποδεκτή τεχνική

και στην πρακτική διαχειρήσεως ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ της παρούσης τεχνικής και της καλύτερης τεχνολογίας, και μεταξύ των χωρών μας ιδιαιτέρως μεταξύ Ανατολής και Δύσης μέσω των Εθνών, και ιδιαιτέρως μέσω της ECE. Οραματιζόμαστε ότι με αυτές τις ενέργειες το χάσμα αυτό θα σμικρυνθεί αξιοσημείωτα μέχρι το 2000.

β) Να επαναβεβαιώσουμε την συνεχιζόμενη (συνεχή) υποστήριξη μας προς την I.P.C.C. σαν το κύριο βήμα για την επιστημονική εκτίμηση που έχει σχέση με την μεταβολή του κλίματος, τις πιθανές επιπτώσεις τέτοιων αλλαγών και τις υπάρχουσες ευκαιρίες που παρουσιάζονται για την πρόληψη ή για την προσαρμογή στις μεταβολές του κλίματος στη γη. Το πρόγραμμα του IPCC πρέπει να υποστηριχθεί διά της ερεύνης της δυνατότητας επίτευξης στόχων για τον περιορισμό του διοξειδίου του άνθρακος (CO₂) και άλλων αερίων που δημιουργούν την ατμόσφαιρα του θερμοκηπίου περιλαμβανομένης μιάς ελάττωσης π.χ. του CO₂ κατά 20% μέχρι του έτους 2005 όπως ήταν το αίτημα της Παγκοσμίου Επιστημονικής Διασκέψεως επί της Μεταβαλλομένης Ατμοσφαιρας που έγινε στο Τορόντο το 1988.

γ) Να δεσμευθούν ότι θα δώσουν πλήρη υποστήριξη για την έγκαιρη συμπλήρωση των εργασιών επί ενός πλαισίου συμβάσεως επί των μεταβολών του κλίματος και την προώθηση πρωτοκόλλων (συμφωνιών) οι οποίες θα αναφέρονται μεταξύ άλλων και στα θέματα της αναδασώσεως και των αερίων του θερμοκηπίου, με προοπτική να υπογραφούν (οι συμφωνίες και τα πρωτόκολλα) μέχρι την Παγκόσμια Διάσκεψη για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992. Η Σύμβαση και τα Πρωτόκολλα πρέπει να βασίζονται κυρίως από την IPCC, και βασίζονται στις καλύτερες υπάρχουσες επιστημονικές γνώσεις που παρέχονται από την IPCC και βασίζονται στις απαιτήσεις της Διασκέψεως του Τορόντο, της Διακήρυξης του 1989 του Noordwijk και την Έκθεση της Διασκέψεως του Bergen επί της Διαρκούς Ανάπτυξης και της Επιστήμης.

δ) Να αναγνωρίσουν την ανάγκη

σταθεροποίησης του επιπέδου των εκπομπών του CO₂ και των εκπομπών άλλων αερίων του θερμοκηπίου που δεν περιλαμβάνονται στο Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ, ενώ ταυτόχρονα θα εξασφαλίζεται η σταθερή ανάπτυξη της παγκοσμίου οικονομίας. Τα βιομηχανοποιημένα έθνη είχαν συμφωνήσει στο Noordwijk ότι αυτή η σταθεροποίηση (των εκπομπών) έπρεπε να επιτευχθεί από αυτά όσο το δυνατόν συντομότερα σε επίπεδα τα οποία θα καθορίζει η IPCC και η Δεύτερη Παγκόσμια Διάσκεψη για το κλίμα. Προς επίτευξη αυτού του σκοπού.

* Σημειώνουμε με ευχαρίστηση ότι μερικές χώρες έχουν ήδη δεσμευθεί προκαταβολικά ώστε να σταθεροποιήσουν τις εκπομπές του CO₂ στα σημερινά επίπεδα ή ακόμη και να τα ελαττώσουν μέχρι το έτος 2000.

* Αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι χώρες με ήδη σχετικώς χαμηλές απαιτήσεις ενεργείας, και οι οποίες λογικώς πρέπει να αναμένεται ότι θα αυξήσουν τις απαιτήσεις όσο προοδεύει η ανάπτυξη τους δυνατόν να χρειάζονται στόχους οι οποίοι να συμβαδίζουν με την ανάπτυξη τους.

* Αναγνωρίζοντας επίσης ότι τέτοιοι στόχοι δυνατόν να βασίζονται, σε ολικά επίπεδα εκπομπών, εκπομπών κατά κεφαλήν, στις κλιματικές συνθήκες ή άλλες δίκαιες μελέτες.

Προτρέπουν εντόνως όλες τις χώρες της ECE να αναλάβουν δράση τώρα, και συμφωνούμε να καθιερώσουμε εθνικούς στόχους και στρατηγικές ακολουθώντας την έκθεση της IPCC και όχι αργότερα από την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την σύνταξη ενός πλαισίου σχεδίου επί των κλιματικών μεταβολών για τον όσο το δυνατόν μεγαλύτερο περιορισμό των εκπομπών του CO₂ και άλλων αερίου θερμοκηπίου και σταθεροποίηση αυτών.

Έχοντας υπ' όψιν τις περισσότερες χώρες της ECE, τέτοια σταθεροποίηση στα σημερινά επίπεδα και το αργότερο μέχρι το 2000 πρέπει να είναι το πρώτο βήμα.

ε) Όλες οι χώρες μέλη της ECE

πρέπει να εργασθούν χωριστά και συλλογικά για να ελαττώσουν τις εκπομπές του διοξειδίου του θείου (SO₂), των οξειδίων του Αζώτου (NO_x) και να υποβοηθήσουν στην έγκαιρη συμπλήρωση του πρωτοκόλλου επί των (VOC) αιωρούμενων οργανικών σωματιδίων.

στ) Να γίνει σύσταση ώστε η καθιέρωση και εφαρμογή της απαιτούμενης Στρατηγικής Γνώσεως και συντηρήσεως να βασίζεται στην αρχή της προληψείας και της ελαχιστοποίησης των εκπομπών κατά τον πλέον επωφελή και από πλευράς κόστους πλέον αποτελεσματικό τρόπο και κάνοντας χρήση της τελειότερας προσιτής τεχνολογίας, η οποία πρέπει συνεχώς να βελτιώνεται, μη συνεπαγομένη όμως εξαιρετικά μεγάλη δαπάνη. Η έννοια των «κρίσιμων φορτίων» πρέπει να χρησιμεύει σαν οδηγός για την μορφοποίηση αυτής της στρατηγικής όπου η επιστήμη παρέχει τις απαραίτητες γνώσεις.

ζ) Να εισαχθεί και να εκσυγχρονισθεί ένα σύστημα ταξινομήσεως ενεργείας και θελουντικής συμφωνίας και υποχρεωτικών standards, όπως επίσης πρέπει τα προϊόντα και οι διαδικασίες (παραγωγής) να σκοπεύουν στην βελτίωση της καταναλώσεως ενεργείας στα κτίρια και στις συσκευές. Οι κυβερνήσεις πρέπει να προωθήσουν βελτιωμένες μηχανές στα αυτοκίνητα διά της χρησιμοποίησεως ετικετών (labels) και άλλων μέτρων τα οποία θα παρέχουν πληροφορίες για την κατανάλωση ενεργείας και διά της εφαρμογής οδηγιών και standards για την κατανάλωση καυσίμων από τα νέα οχήματα. Αυτές οι διαδικασίες πρέπει να διευκολυνθούν με την συνεργασία των ενδιαφερομένων χωρών και οργανισμών. Ζητάμε από την ECE να ελέγχει την πρόοδο σ' αυτό τον τομέα κατά τακτά διαστήματα.

η) Να εισαχθούν και εκσυγχρονισθούν πολιτικές οι οποίες θα καταργήσουν τα υφιστάμενα εμπόδια για την εμπορική διεξόδυση τεχνολογίας αποτελεσματικής από πλευράς καταναλώσεως ενεργείας, για ανανεώσιμες πηγές ενεργείας και καθαρής τεχνολογίας και για την προώθηση προγραμμάτων προώθησης της ενεργείας σε όλους

τους τομείς. Η εξοικονόμηση πιστώσεων για την έρευνα και την ανάπτυξη ανανεώσιμων και μη ανανεώσιμων πηγών ενεργείας πρέπει να φθάσει σε πιο ικανοποιητικές ισορροπίες. Σε μερικές χώρες θα απαιτηθεί αύξηση των πιστώσεων για ανανεώσιμες πηγές ενεργείας.

η) Να περιορισθούν οι βλαπτικές επιδράσεις στο περιβάλλον του τομέως μεταφορών διά της προωθήσεως ταχέων, ασφαλών και άνετων υπηρεσιών αστικής και υπεραστικής συγκοινωνίας και διά της ελαττώσεως της αστικής κυκλοφορίας των αυτοκινήτων διά μέσου μιας συντονισμένης στρατηγικής επί εθνικού επιπέδου προς τον σκοπό όπως:

* Βελτιωθεί η μεταφορική ικανότης των δημοσίων μεταφορικών μέσων όπως οι σιδηρόδρομοι, οι υπόγειοι σιδηρόδρομοι και τα λεωφορεία.

* Χρησιμοποιηθούν αυτοκίνητα περισσότερο «καθαρά» με χαμηλά επίπεδα εκπομπών (καυσαερίων) και τα οποία θα προωθηθούν διά της ασκήσεως οικονομικών και ρυθμιστικών μεθόδων και διά της ενίσχυσης μεταξύ άλλων των μηχανών lean-burn λαμβάνοντας υπ' όψη ότι τα πρωτότυπα μικρών αυτοκινήτων επέτυχαν στις δοκιμές κατανάλωση μόλις 2-4 λίτρων ανά 100 χιλιόμετρα.

* Να καθιερωθούν μέγιστα όρια ταχυτήτων, να νομοθετηθούν εμπόδια στην άσκοπη αστική κυκλοφορία και να καθιερωθούν οι ποδηλατόδρομοι.

* Να ενθαρρυνθούν ο σωστός σχεδιασμός των πόλεων και της κυκλοφορίας με ικανοποιητική καθαρή υποδομή μεταφορών και μικρές μεταφορικές απαιτήσεις ακόμη την ενίσχυση για την διάδοση περιβαλλοντικών προτιμοτέρων μηχανών και τεχνολογίας.

* Να ενοποιηθούν οι εκστρατείες διαφωτίσεως για να ενθαρρυνθεί η μεταβολή στην μεταφορική συμπεριφορά.

* Να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στις δυνατότητες των αερομεταφορών.

* Να αναπτυχθεί μια κοινή στρατηγική εντός της ECE για την βελτίωση και ενσωμάτωση των μέσων μεταφοράς ατόμων και

αγαθών με τους σιδηροδρόμους και τις υδάτινες οδούς στην Ευρώπη περιλαμβανομένης της εναρμόνισης των τεχνικών όρων και κανονισμών στις σιδηροδρομικές μεταφορές ιδιαίτερα με την προοπτική αναπτύξεως των μεταφορών μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης.

ι) Ζητείται από όλους τους αρμοδίους διεθνείς οργανισμούς.

★ Να ανταλλάσσουν περιβαλλοντικές προσφορές, προτάσεις, ιδέες και υποδείξεις προς τον σκοπό όπως δοθεί έμφαση και εφαρμοσθούν οι πλέον προοδευτικοί κανονισμοί.

★ Να διευκολυνθεί και να υποστηριχθεί η χρήση των υπάρχουσών υπηρεσιών για την διεθνή μεταφορά ενεργείας και περιβαλλοντικής τεχνολογίας και ειδικώς στις αναπτυσσόμενες χώρες.

κ) Όλες οι χώρες μέλη της ECE πρέπει να εργασθούν σε ατομικό και συνεργατικό επίπεδο για να αποκαταστήσουν οποιαδήποτε δυσαναλογία υπάρχει στους διεθνούς κανονισμούς όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εν συγκρίσει προς άλλες πηγές. Ομοίως πρέπει να εξετασθεί η σχέση μεταξύ των διεθνών κανονισμών και των διαφορετικών μορφών μεταφοράς.

IV. Η Διάρκης Βιομηχανική Δραστηριότητα

15. Λαμβάνοντας υπ' όψη την ανάγκη των χωρών μας για περαιτέρω ανάπτυξη και σχεδιασμό στρατηγικής επί εθνικού και περιφερειακού επιπέδου για την πρόληψη της ρύπανσης από τις βιομηχανικές δραστηριότητες:

α) Να ενθαρρυνθούν οι προσπάθειες στη βιομηχανία και την κοινωνία που θα εξετάζουν όλες τις φάσεις του κύκλου ζωής ενός προϊόντος με τον αντικειμενικό σκοπό ελαχιστοποίησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κινδύνων για την ανθρώπινη ζωή και το περιβάλλον.

β) Να ενδυναμωθούν οι κανονισμοί και τα οικονομικά κίνητρα για την προώθηση περιβαλλοντικών καταλλήλων παραγωγικών διαδικασιών οι οποίες θα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την μεταφορά των διαδικασιών ώστε να

κάνουν πιο αποτελεσματική χρήση των πρώτων υλών, να ελαττώσουν την χρήση ρυπαντών και να ενθαρρύνουν την ανακύκλωση και άλλες μεθόδους οι οποίες ελαχιστοποιούν τα απόβλητα. Να δραστηριοποιηθούν έντονα προς τον σκοπό αντικατάστασης επιβλαβών χημικών ουσιών με άλλα λιγότερο επικίνδυνα ή ουσίες που να χρησιμοποιούνται με ασφαλέστερο τρόπο.

γ) Να ενθαρρυνθεί η ασφαλής χρήση και διάθεση των επιβλαβών ουσιών η οποία (χρήση) θα βασίζεται στην πλήρη εκτίμηση των κινδύνων για την υγεία και το περιβάλλον. Να επιταχυνθεί η εργασία όσον αφορά την μείωση της χρήσης και εκπομπής επιβλαβών ουσιών οι οποίες είναι τοξικές, έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής και είναι βιοσυσσωρευτικές (bioaccumulative) με τον τελικό σκοπό της απαγόρευσης αυτών οι οποίες δεν είναι δυνατόν να ελεγχθούν αποτελεσματικά και να συμφωνηθεί μέχρι το 1992 η απαγόρευση τους. Η απόρριψη στη θάλασσα καθοιδοήποτε τρόπο πρέπει να αποκλεισθεί εκτός εάν αυτά τα κατάλοιπα δεν δημιουργούν κίνδυνο για το θαλάσσιο περιβάλλον, συμφώνως άλλωστε και με τις προβλέψεις της Σύμβασης του Λονδίνου.

δ) Να επικυρωθεί όσο το δυνατόν συντομότερα η Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων και η διάθεση των. Αυτή θα αποτελέσει ένα σπουδαίο βήμα προς την μείωση αυτών των αποβλήτων και την διάθεση τους κατά ένα περιβαλλοντικώς ορθό τρόπο.

ε) Να παρακινηθεί η μεταφορά περιβαλλοντικώς αποδεκτής τεχνολογίας, ιδιαίτερα στην Ανατ. Ευρώπη και στις αναπτυσσόμενες χώρες, να υποστηριχθούν οι προσπάθειες αυτών των χωρών να αναπτύξουν κατάλληλες εγχώριες δυνατότητες. Οι αρμόδιοι Διεθνείς οργανισμοί πρέπει να ερευνήσουν αποτελεσματικές μεθόδους, περιλαμβανομένων οικονομικών μηχανισμών για να επιτύχουν πρόσβαση σε τέτοιες τεχνολογίες ενώ θα εξασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας.

στ) Να ενθαρρυνθούν οι επενδυτές

στην εφαρμογή, στις επενδύσεις στο εξωτερικό, των διαδικασιών περιβαλλοντικής ανάλυσης και των περιβαλλοντικών κανονισμών που απαιτούνται στις χώρες τους. Προτείνουμε και ενθαρρύνουμε τις UNEP, UNIDO, UNDP, IBRD, ILO και τους αρμόδιους Διεθνείς οργανισμούς να υποστηρίξουν τα κράτη μέλη, ιδιαίτερα τις αναπτυσσόμενες χώρες, στην εφαρμογή νομοθεσίας, κανονισμών και μεθόδων διοίκησης - διαχείρισης που να εξασφαλίζουν περιβαλλοντικώς ασφαλείς βιομηχανικές επενδύσεις. Η βιομηχανία και η κυβέρνηση πρέπει να συνεργασθούν στην καθιέρωση οδηγιών προς αυτό το σκοπό. ζ) Να ισχυροποιηθεί η συνεργασία για την πρόληψη και τον έλεγχο των διασυνοριακών επιδράσεων των βιομηχανικών ατυχημάτων. Ιδιαίτερα, να επιδιωχθεί η ταχεία επεξεργασία της νομικής προστασίας της ECE για τις ανωτέρω επιδράσεις. Να υποκινηθούν οι κυβερνήσεις και οι διεθνείς οργανισμοί στην χορήγηση βοήθειας για την υπερνίκηση των επιδράσεων των βιομηχανικών ατυχημάτων, ειδικώς εκείνων που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, όπως ήταν η καταστροφή του Τσερνομπίλ. Η πρόταση για την δημιουργία κέντρου επείγουσής περιβαλλοντικής βοήθειας και ανακαλύψεως πιθανών κενών στα υπάρχοντα δίκτυα πρέπει να αναληφθεί από αντίστοιχους Διεθνείς οργανισμούς. η) Να ενισχυθεί η συνεργασία με την βιομηχανία με τις αμοιβαίες διαβουλεύσεις όσον αφορά την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής και να ενθαρρυνθεί η βιομηχανία να αναφέρει ετησίως επί των περιβαλλοντικών επιτευγμάτων, περιλαμβανομένης της πληροφόρησης επί της αποτελεσματικότητας της χρήσης ενέργειας και πρώτων υλών. θ) Να ενθαρρυνθεί η εποικοδομητική και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ κυβερνήσεων, βιομηχανίας και εργατικών ενώσεων προς το σκοπό προστασίας και βελτιώσεως της ασφαλείας και των συνθηκών υγιεινής στους χώρους εργασίας στο φως της στενής σχέσεως η οποία υφίσταται μεταξύ του περιβάλλοντος γενικώς και του περιβάλλοντος

εργασίας.

ι) Να ενισχυθεί η sustainability σε κάθε τομέα της παραγωγής, περιλαμβανομένης της δασοκομίας, της γεωργίας και της αλιείας. Πρωτοβουλίες για την διαρκή (sustainable) ανάπτυξη σ' αυτούς τους τομείς απαιτούνται για όλες τις χώρες της ECE. Αυτό πρέπει να γίνει μέσω καταλλήλων σχεδίων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, και πρέπει να υποστηριχθούν πρωτοβουλίες επί παγκοσμίου επιπέδου.

Οι χώρες της ECE θα παράσχουν πλήρη υποστήριξη στην UNEP/FAO Διάσκεψη του 1991 ώστε να επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος προ της Παγκόσμιας Διάσκεψης για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992.

ν. Υποκίνηση ενδιαφέροντος και Συμμετοχή του Κοινού

16. Δίνοντας έμφαση στη σημασία συμμετοχή μιας πλήρως ενημερωμένης και καλώς εκπαιδευμένης κοινωνίας η οποία θα επιτρέπει στο κοινό να κινητοποιείται αφ' εαυτού ώστε να επιτυγχάνεται πολιτική μεταβολή ταυτιζόμενη με την διαρκή ανάπτυξη. Το πρόγραμμα του Bergen είναι ένα σπουδαίο βήμα προς τα εμπρός της μεγιστοποίησης δηλ. των δημοκρατικών αποφάσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και την ανάπτυξη.

α) Να προωθήσει την περιβαλλοντική εκπαίδευση η οποία θα περιλαμβάνει και εξωσχολική εκπαίδευση για όλες τις ηλικίες και τους τομείς της κοινωνίας. Αυτή δύναται να επιτευχθεί μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη σχολικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικού υλικού που θα αφορά την διαρκή (sustainable) ανάπτυξη και με τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία θα επιτρέψουν στους σπουδαστές, εργάτες, επιχειρηματίες και πολιτικούς ηγέτες να αντιληφθούν την σχέση η οποία υπάρχει μεταξύ των ειδικοτήτων τους και των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Να ενσωματωθεί και να χρησιμοποιηθεί η περιβαλλοντική γνώση σε όλους τους τομείς της κοινωνίας.

β) Να επαναβεβαιώσει τον ειδικό ρόλο της γυναίκας στην προώθηση

της διαρκούς (sustainable) ανάπτυξης και να βελτιώσει τις οικονομικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες, ειδικώς στις αναπτυσσόμενες χώρες.

γ) Να παροτρύνει την ανταλλαγή επί εθνικού και διεθνούς επιπέδου περιβαλλοντικών πληροφοριών και να ενθαρρύνει την επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία προς τους σκοπούς της διαρκούς ανάπτυξης.

δ) Να ενθαρρύνει την χρησιμοποίηση τρόπων ενημέρωσης των καταναλωτών επί της περιβαλλοντικής ποιότητας και των κινδύνων των βιομηχανικών προϊόντων σ' όλη τη διάρκεια της «ζωής» τους.

Τέτοιοι τρόποι μπορεί να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικές ετικέτες στα προϊόντα (Labelling), βασιζομένων σε πρόσφατες και βελτιωμένες μεθόδους ανάλυσης.

ε) Να αναπτυχθούν περαιτέρω εθνικά και διεθνή συστήματα περιοδικής αναφοράς επί της καταστάσεως του περιβάλλοντος και να ενθαρρυνθεί ο ανοιχτός διάλογος επί των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της εθνικής πολιτικής.

στ) Να προγραμματισθεί η πρώιμος εκτίμηση και η δημοσία αναφορά επί των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προγραμμάτων που προβλέπεται ότι θα έχουν σημαντική επίδραση στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον και ακόμη, όσον αυτό είναι πρακτικώς δυνατόν, της πολιτικής, των προγραμμάτων και των σχεδίων τα οποία αποτελούν τη βάση αυτών των προγραμμάτων και ακόμη να εγγυηθούν ότι οι Ανατολικοευρωπαϊκές και οι αναπτυσσόμενες χώρες βοηθούνται δια των διμερών και πολυμερών συμβάσεων στην έρευνα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (συγκρούσεων) και της sustainability των δικών τους αναπτυξιακών προγραμμάτων.

ζ) Να επαναβεβαιώσουν τα συμπεράσματα της CSCE όσον αφορά τα δικαιώματα των ατόμων, των ομάδων και των οργανισμών που ενδιαφέρονται για τις περιβαλλοντικές αξίες, και επιπροσθέτως να διαφυλάξει τα δικαιώματα προσβάσεως στην σχετική πληροφόρηση των ατόμων και των ενδιαφερομένων ομάδων να συμβουλευέται αυτά και να επιτρέπει

τη συμμετοχή τους στον σχεδιασμό και την λήψη αποφάσεων που αφορούν δραστηριότητες οι οποίες δυνατόν να επιδράσουν στην υγεία και το περιβάλλον. Σε σχέση μ' αυτό να συμβάλλουν (οι Υπουργοί) στην ετοιμασία ενός καταλόγου (document) επί των περιβαλλοντικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για την πιθανή υιοθεσία του από την Διεθνή Διάσκεψη για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη του 1992 χρησιμοποιώντας όλα τα σχετικά κείμενα που υπάρχουν.

η) Να καθιερωθούν κανόνες για την απόρριψη της προσφυγής στις πληροφορίες για το περιβάλλον. Τέτοιοι κανόνες θα ενισχύσουν την συμμετοχή του κοινού στις διαδικασίες ελέγχου της ρύπανσης και θα προλαμβάνουν βλάβες στο περιβάλλον.

θ) Να ενταθεί η συνεργασία μεταξύ των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών και όλων των τομέων της κοινωνίας, περιλαμβανομένων των συμμετεχόντων στη Διάσκεψη του Bergen για την ανάπτυξη και εφαρμογή εθνικής και διεθνούς στρατηγικής για την επίτευξη της διαρκούς αναπτύξης.

VI. Η συνέχιση του προγράμματος

17. Εμείς, οι κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα που συμμετέχουμε σ' αυτή τη Διάσκεψη, συμφωνούμε να συνεχίσουμε τις προσπάθειες μας για τον συμβιβασμό των διαφορετικών αναγκών ώστε να μπορέσουμε να εργασθούμε για την διαρκή ανάπτυξη όχι μόνον εντός της περιοχής της ECE αλλά παγκοσμίως, με ιδιαίτερη προσοχή στις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών.

18. Αναγνωρίζουμε ότι τα διαφορετικά επίπεδα οικονομικής

Παρακαλώ να με γράψετε συνδρομητή του «ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ» σας

ΟΝΟΜΑ

ΕΠΩΝ.

ΔΙΕΥ/ΣΗ

.....

.....

και τεχνολογικής αναπτύξεως μεταξύ των χωρών της ECE είναι ένα εμπόδιο για την πρόοδο σ' αυτή την περιοχή. Τοιουτοτρόπως είναι κεφαλαιώδους σημασίας να επιταχυνθεί η υφισταμένη διαδικασία στενωτέρας συνεργασίας, λαμβάνοντας υπ' όψη την ανάγκη για περισσότερες δεσμεύσεις. Αυτές περιλαμβάνουν επαρκή οικονομική κάλυψη και μεταφορά περιβαλλοντικών ανεκτής τεχνολογίας, ενώ θα εξασφαλισθεί ότι η βοήθεια προς την Ανατολ. Ευρώπη για περιβαλλοντικούς σκοπούς δεν θα μειώσει την βοήθεια μας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες.

19. Θα προωθήσουμε την δραστηρία και στενή συνεργασία μεταξύ της ECE και των σχετικών οργανισμών και ινστιτούτων ως και μεταξύ των κυβερνήσεων της περιοχής της ECE όσον αφορά τις πιο αποτελεσματικές μεθόδους μελλοντικής συνεργασίας επί της διαρκούς αναπτύξεως.

20. Προσκαλούμε τον OECD και την ECE να ενισχύσουν την συνεργασία τους εν σχέσει προς την περιφερειακή περιβαλλοντική πολιτική, περιλαμβάνοντας την πιθανότητα για κατάλληλη αναθεώρηση της πολιτικής τους και, όπου αυτό είναι δυνατόν, συνέχιση των διεθνών δεσμεύσεων.

Υποδεχόμεθα με ευμένεια την απόφαση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να ιδρύσουν ένα Γραφείο Περιβάλλοντος και μια Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Πληροφοριών Περιβάλλοντος και Δικτύου Παρατηρήσεως, επιφορτισμένων με την συλλογή αντικειμενικών, αξιόπιστων και συγκρίσιμων πληροφοριών επί Ευρωπαϊκού επιπέδου για την βοήθεια στην επαρκή πληροφόρηση όσον αφορά την περιβαλλοντική πολιτική και για την πληροφόρηση του κοινού επί της

κατάστασης του Ευρωπαϊκού περιβάλλοντος. Επίσης υποδεχόμαστε με ευμένεια την απόφαση ότι η συμμετοχή σ' αυτό το Γραφείο θα είναι ελεύθερη και επί όρων αμοιβαίως αποδεκτών και από άλλες χώρες της περιοχής ECE. Προσκαλούμε τις UNEP, WMO, ECE και την OECD να συνεργασθούν ενεργά στην λειτουργία αυτού του Γραφείου.

21. Συστήνουμε την ίδρυση ή συνεχή χρήση Στρογγυλών Τραπεζών ή Επιτροπών ή ανάλογων προγραμμάτων για την προώθηση της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών απαιτήσεων σε όλες τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και τοιουτοτρόπως να συμβάλλουν στην διαρκή ανάπτυξη με προοπτική βελτίωσης της υπευθυνότητας όλων των συμμετεχόντων στην λήψη αποφάσεων. Τέτοιοι οργανισμοί - επιτροπές κλπ. πρέπει να λάβουν υπ' όψη τους το μοντέλο του Bergen.

22. Θα συνεχίσουμε να βελτιώνουμε τα εθνικά και διεθνή προγράμματα εντός της περιοχής της ECE στο φως των σημαντικών πολύπλευρων διαλόγων μεταξύ κυβερνήσεων και μη κυβερνητικών τομέων οι οποίοι εγκαινιάσθηκαν κατά την διάρκεια του προγράμματος του Bergen.

23. Αποβλέπουμε στην έγκαιρη συμπλήρωση, ει δυνατόν εντός του 1991, της σύμβασης της ECE περί προσδιορισμού των επιδράσεων στο περιβάλλον σε ένα διασυνοριακό γενικό πλαίσιο και να προωθήσουμε την περαιτέρω ανάπτυξη του Διεθνούς Περιβαλλοντικού Νόμου.

24. Προσκαλούμε εκείνα τα μέλη της ECE που δεν έχουν ήδη πράξει τούτο να επικυρώσουν ή να αποδεχθούν το Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ.

Προσκαλούμε επίσης στην Συγκέντρωση των μελών του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ στο Λονδίνο τον Ιούνιο του 1990 για την ενίσχυση της Διεθνούς δράσεως για την προστασία της ζώνης του όζοντος.

25. Θα εξετάσουμε την ενίσχυση των διεθνών προγραμμάτων των υπαρχόντων ινστιτούτων και νομικών οργανισμών που αποβλέπουν προς την Διάσκεψη του 1992 των Ην. Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη να λάβουν υπ' όψη τους, μεταξύ άλλων, τα συμπεράσματα του forum της Σιένας επί του διεθνούς περιβαλλοντικού νόμου.

26. Αναγνωρίζουμε την ανάγκη να εκτιμήσουμε την πρόοδο στην συνέχιση της Διασκέψεως του Bergen και στην έκβαση της Διάσκεψης του 1992 για την περιοχή μας και προτείνουμε την σύγκληση μιας συνόδου υψηλού επιπέδου των χωρών στην περιοχή της ECE, σε πλήρη συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και με την ECE.

27. Προσκαλούμε την ECE να προετοιμάσει μια έκθεση επί της Διασκέψεως του Bergen σαν συμβολή στην Διάσκεψη του 1992 για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη.

28. Παρακινούμε τις κυβερνήσεις και τους άλλους ενδιαφερομένους να συμβάλλουν γενναιόδωρα στην εθελοντική συμμετοχή (έρανο) που ιδρύθηκε με το σκοπό να ενισχυθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες, ιδιαιτέρως οι ελάχιστοι ανεπτυγμένες μεταξύ αυτών, ώστε να συμμετάσχουν πλήρως και αποτελεσματικώς στην Διάσκεψη του 1992 και στην προπαρασκευαστική διαδικασία.

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»
ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ
ΒΟΥΛΕΥΣΤΕΙΟΥ 36 ΑΘΗΝΑ 106 73
ΤΗΛ. 360 53 19 FAX: 362 25 35

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΙΩΑΝΝΑ ΝΙΚΗΤΑΡΑ

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
«ΗΛΕΚΤΡΟΤΥΠ»
Τζωρτζ 3, Τηλ.: 362 20 80

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΕ

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ